

Rebecca Berg
Rebecca.berg@mfof.se

s.registrator@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se

2018-05-02

Yttrande över Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101)

Socialdepartementets diarienummer: S2017/07382/FST

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) begränsar yttrandet till de delar som rör myndighetens verksamhetsområden. MFoF tillstyrker förslagen men anser att den nuvarande åldersgränsen bör behållas och att det bör införas en möjlighet att utöka tiden i de fall behov finns. Vidare anser MFoF att ytterligare undantag från fördelningen av föräldrapenningen bör övervägas i fall där det förekommer våld eller hot om våld.

7.2.1 Lämpliga åldersgränser

Den yttersta åldersgränsen

MFoF vill framhålla att en sänkning av den yttersta åldersgränsen allmänt sett kan komma att påverka förutsättningarna för goda uppväxtvillkor för barn. Forskningen visar på ett övertygande sätt att föräldrar inte slutar vara viktiga för barn under tonårstiden. Även om tonåringar har mycket uppmärksamhet riktad mot personer och företeelser utanför familjen, har föräldrarna fortfarande en central betydelse som den bas från vilken den unge utgår från när ungdomen utforskar världen, prövar sina vingar och som den hamn där ungdomen kan söka trygghet och stöd när utmaningarna blir för stora.¹ Mot den bakgrunden anser MFoF att nuvarande yttersta åldersgräns bör behållas och att det även införs en möjlighet att utöka tiden i de fall behov finns.

Särskilt om åldersgränsen vid adoption

Åldersgränsen för att ta ut föräldrapenning höjdes 2014 till tolv år eller till den senare dag barnet gick ut femte klass. Innan dess var gränsen barnets åttaårsdag, eller tioårsdag vid internationell adoption. MFoF (tidigare MIA) välkomnade

¹ Länsstyrelsen i Västra Götalands Län Rapport nr 2015:42

2018-05-02

höjningen till tolv år och anförde då att det vore önskvärt om det infördes en möjlighet att göra undantag från tolvårsgränsen och kunna utöka tiden i de fall behov finns.

Flertalet av de barn som adopteras internationellt i dag är äldre än tidigare, har sjukdom, funktionsnedsättning och/eller svår social bakgrund. En sänkning av den yttre åldersgränsen från tolv till tio år kan mot den bakgrunden i vissa fall komma att påverka adoptivföräldrarnas möjlighet att ge den omvårdnad och det stöd som barnet behöver. Mot den bakgrunden anser MFoF att nuvarande yttersta åldersgräns bör behållas och att det även införs en möjlighet att utöka tiden i de fall behov finns. Skälet för det är starkare nu än tidigare när åldersgränsen sänks till tio år och barnen som adopteras internationellt är äldre.

7.7.3 Ytterligare reserverade dagar

Genom kontakt med kommuner erfar MFoF att det förekommer att föräldrar med gemensam vårdnad vänder sig till socialnämnden för godkännande av avtal om ensam vårdnad för den hemmavarande föräldern när föräldrarna inte anser sig ha ekonomiska förutsättningar att fördela ledigheten mellan sig. Det kan exempelvis vara fallet när en av föräldrarna är egen företagare. För det fall socialnämnden gör bedömningen att ensam vårdnad är till barnets bästa, t.ex. för att undvika en tidigare föreskolestart, finner föräldrar lösningar för att överlåta de reserverade dagarna till den andra föräldern.

7.9.1 Ytterligare undantag från fördelningen av föräldrapenningen ska införas

Även om utgångspunkten är att det är till barnets bästa att föräldrapenningen delas lika mellan föräldrarna finns det situationer där så inte är fallet. Som utredningen skriver kan det röra sig om situationer när konflikterna mellan föräldrarna är stora och samarbetet om barnet inte fungerar, eller det förekommer våld eller hot om våld. I sådana situationer kan frågan om rätten till föräldrapenning bli svårlöst och även användas som maktmedel mellan föräldrarna. MFoF anser att frågan om ytterligare undantag från fördelningen av föräldrapenningen bör övervägas i fall där det förekommer våld eller hot om våld och föräldrarna har gemensam vårdnad.

Kristina Svartz
Generaldirektör

Rebecca Berg
Föredragande